

ГОТОВІ ОГЛЯДАТИ ЗАТМІННЯ СОЛЦЯ

ФРАЙБУРГ (Мейн). — „Гвайт Мавтенс“ переповнені туристами, котрі зіхалися оглядати незвичайне явище природи, себто затміння сонця. Тут воно буде найбільше й тому зіхалися тут теж велике число учених з різних університетів і астрономічних та інших наукових установ. На горах виставлено величезні телескопи, щоб оглядати феномен природи, як теж виставлено величезні фотографічні апарати, щоб поробити фотографічні знімки.

Найбільше радіють затмінням сонця готелі-реставратори, бо мають нагоду зробити добрий бізнес. А Івін Норен, сільський ворожит з зірок, їздить на малім автомобілі і вживає приїзних загостити у нього ради у клопотах. Він теж думає зоробити зприводу чуда природи ліпший бізнес.

ЗАКУПУЮТЬ ОБКОПЧЕНІ СКЛА, ЩОБИ ГЛЯДІТИ НА СОПЦЯ

НЬО ЙОРК. Уже на кілька днів до середи, кот. то Нью Йорк оглядатиме затміння сонця, сотні тисяч людей закупили обкопчені скла, щоб в ті часі спосіб оглядати отсе надзвичайне явище. Глямо-копчені тільки, щоб часами до них не перешкодило цьому. Затміння зачнеться в годині 3.23 по полудні. Тім місяця закнє в годині 4.34 по полудні 65% величини сонця.

В зоологічнім городі беруться слідити, яке вражіння викликає затміння сонця на звірятах.

ЗАВРУШЕННЯ В ОКРУЗІ ФАРМЕРСЬКОГО СТРАЙКУ.

ДЕ МОРН (Айова). — Бізнесмени Су Сіті визнають губернорів стейтів Айова, Небреска й Савт Дакота зробити порядок за фармерами, котрі блокують міста й поважають тих фармерів, що довозять до міста свої артикули. Вони кажуть, що місто й локальна влада не можуть дати собі вже ради зі страйкуваними, котрі розсілися на всіх дорогах.

На ділі справа стоїть так, що приходить раз-у-раз до бінокль між страйкуваними, фармерами й тими, що належать до кооперативного зв'язку і не прилучаються до страйку. Сенатор Бруксарт вислав страйкуваним телеграму і вживає їх видержати при страйку. Та кажуть, що цей його заклик є виборчим трюком, бо він хоче тепер кандидувати на незалежну лісту.

НОВИЙ ЛЕТУНСЬКИЙ РЕКОРД.

НЬО ЙОРК. — Джеймс Гайлзний перелетів американський континент, з Лос Енжелес до Нью Йорку, в 10 годинах і 20 мінутах, осягнувши тим чином новий рекорд. Кількадесят мінут пізніше злетів на землю на Флорід Бенет Філд полковник Турнер, котрий теж хотів осягнути рекорд і перелетати Гайзла. Він летів за ним через цілу дорогу, але не гонен був його перелягати.

Гайлзний виграв грошеві нагороди на суму \$12,500, а крім того відзнаку.

ПРИЗНАЄ ГОВЕРНОРОВИ ПРАВО СУДИТИ МЕЙОРА ВОКЕРА.

ОЛБАНІ. — Стейлі, суддя найвищого суду, вирішуючи відікати мейора Вокера, в якім мейор відмовляв губернорови Рузвельтові права його судити, рішив, що губернор може його судити, будучи за те відповідальним тільки „перед народом і своєю совістю“.

Зате суддя скритикував поступовання губернора при переслуханні Вокера. Він заявив, що губернор не поступив правильно, коли не дав Вокеру змоги ставити питання до свідків, котрі зізнавали в його некористі. Губернор не повинен теж мішатися при допитках у приватні справи, якікони воно не принесли публичного згіршення. Й не повинен потягати мейора до відповідальності за справи, які відносяться до першої каденції його урядовання.

ПОКЛИКАЮТЬ ДО РОБОТИ.

БАЛТИМОР. Залізниця Балтімор-Огайо поклікала 1,000 робітників до робіт, які розпочнуть ся в четвер.

НЬО БЕДФОРД (Месечусетс). — „Бут Меню-факторінг Компані“ дала зайняти 300 робітників, а „Нашавена Мілс“ зачала теж роботи, допускаючи наразі 600 робітників.

ФІЛ РІВЕР. Такаська фабрика „Ді Дурфі Мілс“ розпочала роботу по двомісячнім замкненню. Поклікано 400 робітників.

ВИБОРІ ВІДАТКИ НА РАДІО.

НЬО ЙОРК. — Президентські вибори є добримі живинами для радіових компаній. Минувих виборів витратили обидві головні партії на виборчу кампанію радіом по \$1,000,000. Цього року заробіток зменшиться на половину, бо републиканці призначили на радіо \$500,000, а демократи теж більше не видадуть.

ПРИГОТОВЛЯЄ ПРОБНЕ ГОЛОСУВАННЯ.

НЬО ЙОРК. — Журнал „Ді Літерарі Дайжест“ відомий з того, що переводить голосування в різних важних справах і завжди вгадує дійсний вислід. Тепер приготував пробне голосування в справі вибору президента. До переведення цього потребує журнал 4,000 робітників.

ПРЕЗИДЕНТ МАСАРИК НА КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІЙ ЦІЛІ.

Довідемося, що президент Масарик жертує на потреби наших зіхоронок на Закарпатті 100,000 ч. к. Гісько з кінцеларі президента, в якому правдомалося про ту жерту управу захоронок, виготовлене в українській мові.

„Общество ім. Духовниці“ яке приступило до будови „Русского Народного Дома“ в Ужгороді, дістало від през. Масарика дар у сумі 10,000 ч. к.

БУЧА ЗА ГАНОК.

Найбільшою сензацією в огіркому часі Воліні є боротьба в українському санашійному таборі за сенаторські ганок. Лавник лужкокого маїстрату, О. Ковалевський, ажказав усунути ганок перед лавишканним „сенатором“ Меслоу на ті підстави, що цей ганок, збудований незгідно з приписами. Знісався був. Півання таке важне, що аж „парламентарна репрезентация українських посівів“ Воліні розглядала цю справу на своєму засіданні дня 17 липня. З огляду на те, що бурміст уже прохав вибачення перед „представником народом“, ця „репрезентация“ постановила лише довести про винюк лавника О. Ковалевського до відомої президії всієї „полосовської“ Групи та до воеводи Воліні. Дійсно, на такого лавника можна скаргитися на такі адреси.

УПАДОК УЧИТЕЛЬСТВА В ПОЛЬЩІ.

На основі обчислень головної статистичної уряду Польщі шкільним році відішлі в Польщі 5,024 учителів і учительок вселюдних шкіл. На емігрутуру перенесено 1,543. На виласено 629, умерли 272. На рейшли до інших шкіл 87. На їх місце прибуло 3,507 учительських сил народних шкіл так, що число учителів і учительок зменшилося на 1,417 осіб.

ОФІСНІ ЗАСТРІПНІ НАПАСНИКА.

На стації Юзефів під Варшавою кілька цивільних застріпаних діток офісників, що чекали на потяг. Коли один з них кинувся на пор. Волковського, котого, щоби його розстріляти, поручик стріляв до нього з револьвера, ранивши його смертельно. Показалося, що воїтин є 26-літній Ян Душинський, відомий завідальник.

УБИТИЙ ПІДЧАС РАТУВАННЯ.

Трагічна подія сталася на річці Случ у повіті Луїшинів. Пор. Тушинський з розбитою серпантом Домінувою виборався на прогулку, на якій якимі теж половити. Підчас прогулу почала гонити одна пачка. Не встигнувши доїхати до берега, пор. Тушинський упав у воду, яку держав за ічку. Дітишки вхопилися рушійним лісцем, що спричинило вистріл. Купів потім в труї Домінува і виблала його мить. Свійкакий смерті були двоє його дітей.

ГРИБУНОК.

На дім Івана Поподакова Мішині, поє. Коломия, напали грабіжники. Аж так сталося. Вночі бандити, які, побіжши до його жінку та доньку, вкрали 1,600 австрійських корон і 100 австрійських корон, 184 зол. і 700 рублів, ким їх явчи.

ЗАХІД ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ РОБІТНИКІВ ЗІ СХОДУ.

Майнгобський премієр Бренкен звернувся з домаганням до федерального міністра праці в Оттаві, В. Гордона, щоб той видав наказ поліції спинити манірацію робітників зі сходу до західних провінцій до ліпших робіт на літніх. В теймарі Бренкен сказав, що онтерійська поліція спийривала безробітних, які вони хотіли дістатися з заходу на схід, а тепер не звертає уваги, як маси людей їдуть на захід. Робітників до живи на заході є полатосатком місяців і приїзд людей з інших частин Канади, каже Бренкен, ще більше погіршить положення.

КВЕБЕК ДЕПОРТУЄ КОМУНІСТІВ.

Після порозуміння департаменту справедливості в Монреалі з домінілійним урядом чинілими за Квебек буде на діях депортованих до Європи 17 комуністів, які проваїли нідко живи діяльність та були займшені в недавніх заворушеннях у Ровен.

СІП В АРГЕНТИНІ ЗАСИПАВ ТИСЯЧІ КОРОВ І ОВЕЦЬ.

В південно-західних околицях Аргентини алав великий сніг. Декуди снігу алаво на 3 до 4 стопи грубої Рух на дорогах заперу пільком. В долині річки Чубуї згинили тисячі коров і овець, засипаних снігом.

ОГОПОГО.

В озері Оканеган, у Бритійській Колумбії, яке невідомо, бажке повторю, якої не заважали досі ще ніде в світі. Про ту повторю, яку названо огопогом, ще не знають нічого бажке природники, бо огопого поймають на поверхні ріки і скоро зникає. Цього діла бачили його кілька осіб. Виглядав він на величезного жука, довжиною 40 см. Дотепер не вдалося піймати ні одного окузу.

СПІР ЗА ГРЕНЛАНДІО.

За полуднево-східно частину великого північного частини Гренландії, існує відісторів стр між Норвегією і Данією. Саме тепер його вирішила міжнародна суд у Гаазі в користь Данії і сказав, що Норвегія не має права виконувати там поліційно-адміністративну владу. На те заявили, що вона зайняла частку півострова в інших місцях, щоби мати змогу охоронювати інтереси норвежських поселенців.

КУРКА ОШКУНКОЮ КОТІВ.

Джордж Гонтал у Гантбай в Онтеріо, має курку, яка дуже дбає про домішних котів. Розпостерігав крадія над чотирма котами і їх виграє, встав шукати них. Навіть не підпускає до них старі кішки. Для маших котів тереться кукурудзу і дивується, чому вони не їдять її.

ВІВІРКА ПОКУСАЛА ЖІНКУ.

Ніхто не міг би і подумати, що таке маленьке звірятко, як вівірка, могло би напасти на людину. Але так сталося. В містечковості Четам в Онтеріо, на пані Саву Метс кинулася вівірка і покусала її руку. Вівірка і покусала її руку, і вівірка.

ВІДКРИЛИ „БРАМУ ПРОРОКІВ“.

При земних роботах у Тель-Насгебі в Палестині відкрили стару браму, що була під землею яких 2,600 років. Це т. зв. „Брама пророків“, при якій пророки, між іншими Ісаїя, остерігали людський народ перед нападом Асирійців.

„ЛІДКІВІ БІЛОШКІРЦЕ“.

Мешканці Гімалій розповідають, що біля джерез Гангсу є біла людина, яка покинула цивілізацію та живе в лісовіи стані. Молодого англійського верхолаза Сміта нахитили ті чутки бажанням знайти цього дивака. В цьому намірі виварив він одним з околиць джерез Гангсу, які є дуже неприступні та лежать на висоті 8 тисяч метрів. Англіська преса пригадує з цієї нагоди, що шведський подорожник Норденскальд, тому кілька літ знайшов серед діких тубільців Бойвіч члена англійської палати лордів. Цей останній був у костюмі церковношкір Індійців і переняв від цих останніх їхні маніри.

ЯСКРАВИЙ ДОКАЗ БЕЗРОБІТТЯ І НУДЖИ.

Дня 28-го липня ц. р. рубач Співак увів селінина, що привіз бав на продаж до Кошми, авчозчик рубаних дров. Рубач убив-вогнотом, щоб не продавав рубаних дров і в цей спосіб не відібар зарібку рубачам. Войничка арештували. Слід загалати, що вже кілька днів передіш напали були рубачі на торговців в Коломні на одного селінина, що привіз бав на продаж рубане дров, та селінина з порожньою фірою, ледви з життям утік домі.

СЕЛЯНИ ПОБИЛИ ЛІТНИКІВ.

Літників в селі Боженці, під Лозаєво, купилися в неділю підчас богослуження. Селяни, які йшли до костела, заважали від купальників, щоби вони зодіялилися та не ображали нагогого часу в бою відправляється Служба Божа. Коли купальники не хотіли пакуватися, селяни їх побили палочками і камінями прогнали геть із села. Одного з літників, бажко раненого Жигмонта Януса, відіслали до шпиталю.

ОВОЧІ ДОСТАРЧАЮТЬ МІНЕРАЛІВ.

Овочі й арні мають велику вартість для відживлення, передіжми тому, що вони до старіють організмом мінералів, без котрих є неможливий ріст здорових зубів і костей. Найбагатшими з тих мінералів є: вално, фосфор, залізо, йодина, магnezія; сод і мідь. Найліпше їх мають свіжі овочі, передіжми помідори, фасоль, горох і супни.

ТРОЄ ДІТЕЙ НА РАТИ.

У селі Каранчель Бахо (в Еспанії) одна селянка породила троє дітей при таких обставинах, що для гінекологів є загадкою. Одної середи породили дві жінки зорудовані дитину. В суботу, отже за три ділі, почилися зовсім незгодію нові породи боді. Акція швидко злинувалася, бо щоби такого діла не бачили. Одного діти ствердили, що жінка в дітях не може бути новий порід. Визнали до помічлікарів, які жінка привезла на світ ще двоє здорових дітей.

ЖАХЛИВІ КАРТИНИ ГОЛОДУ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

СЕЛЯНИ ЛІШАЮТЬ НА ВУЛИЦЯХ МІСТ СВОЇХ ДІТЕЙ, ЩОБ ЇМ БАЧИТИ ІХ ГОЛОДОВОЇ СМЕРТІ.

МОСКВА (СССР). — До Москви приїхала з Київської групи американських студентів, між якими є й такі, що володіють російською мовою. Вони розповідають жахливі картини голоду на Україні, які вони там стрічали. Зменшення засівної площі, а тепер неохота селян збирати збіжжє, що не видається його все радянській владі, так поширена, що нікі „ударні бригади“ з комуністичних „ентузіастів“ нічого поспішати не можуть.

Селянство кидає свої села й пряме до міст, щоб там впросити собі „ради Христа“ шматок хліба, чи листівки якихось відпадків. Разом з собою селяни привозять до міст своїх змучених голодом дітей і тут їх лишають на „Божу волю“. Один з американських студентів бачив на вулицях Києва покінчених селянських дітей. У деяких з них були на грудях або на спинах написи з повідомленням, що батьки лишили дитину, щоб не бачити її мук з голоду.

Студенти бачили не раз, як натовпи голодних людей бігли за сміття, яке викидало на вулицю з домів чи якихось установ. За сміття з пароплава на березі Дніпра зчинили справжній кривавий бій між голодними. В містах також не вистарчає харчів для всього населення, а в крамницях нема нічого до продажі. Збіжжє з України комуністична влада вивезла минулого року в інші райони Росії та за кордон, не лишаючи ніяких запасів на Україні.

ШЕ ОДИН ВІДВОРОТ КОМУНІЗМУ.

МОСКВА (СССР). — Радянська влада рішила покінчити з ріжними комуністичними експериментами в шкільництві. Спеціальним декретом привернено учителям та професорів таку увагу, яку вони мали ще до революції 1917 року. Привернено обов'язково відвідувати учнями лекції, а також іспити такого самого суворого характеру, якими вони були в царських часах.

Цим большевицька влада думає підняти науковий та освітній стан шкільництва, який останніми часами внів застрашаною низько. Зі шкіл, навіть високих, останніми часами почали виходити повні анальфебети, в яких не було ні загально-теоретичних знань, ні прикладно-фахових.

ГІНДЕНБУРГ ДИКТАТОРОМ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Коли бажке придивитися до німецького внутрішнього життя, то доведеться ствердити, що президент Гінденбург є тепер дійсним диктатором Німеччини. Він не допустить, щоби було сформоване міністерство, яке залежало від парламенту, а не від нього. Ідею президентського уряду міцно підтримують тепер Гінденбург і канцлер фон Панен.

Фон Панен, фон Шляйхер та ще кілька міністрів виїхали до Нойке, маєтку Гінденбурга, на раду з президентом. У Берліні здивовано, що саме на передодні відкриття парламенту фон Панен лишив Берлін. Можливо, що він не буде на відкритті засідань парламенту. Всі приготовані на те, що уряд фон Панена буде далі правити з волі президента Гінденбурга, не рахуються з парламентом. Коли райхстаг задумає повалити уряд, то він буде розважаний.

БОРІТЬБА З ЯПОНСЬКИМ „ДОМПІНГОМ“.

СІМЛА (Індія). — Установлено високі мито, від 31 1/4 до 50%, на всі вироби з бавовни, які будуть привозити до Індії зпоза меж Великої Британії, себто зпоза меж Англії та її домінії. До цього часу дешевизна японських бавовняних виробів і невисоке мито поспобляти Індійцям переводити свій бойкот англійських бавовняних виробів.

Але ота японська дешевизна разом з тим відомо відбилася й на місцевому бавовняному промислі, що привело до замкнення багатьох індійських фабрик. Тепер Японія дуже болючо відчує притиснення її „домпінгом“ до Індії, який почасти винагороджує Японію за бойкот її виробів у Китаю.

ЗАМАХ НА ГЕНЕРАЛА ГОНДЖА.

МУКДЕН (Манджурія). — Бувшии головнокомандувач японських військами в Манджурії, генерал Гонджа, який переріз окупацію і злав своє командування генералови Мутони, трохи не був убитий. Потім генерала Гонджа, який вертався з Мукдена до порту Дайрена, на всіх стапях стріляли тисячі натовпи народу, вітаючи його як свого героя.

Недалеко від Дайрена на потяг генерала Гонджа напали китайські повстанці, яких з трудом відбила охорона потягу та летувці. Кажуть, що цей напад організували російські комуністи, які ростили вбити генералів Гонджа і Мута.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 10, 1914, under Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

FOREIGN AND JERSEY CITY RATES:		ПОДПИСКА:	
One year	\$10.00	На рік	\$10.00
Six months	\$5.00	На пів року	\$5.00
Three months	\$2.75	На три місяці	\$2.75

For advertisement rates see separate card.

For change of address send notice to 10 cents.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. "Свобода": Montgomery 5-0498. Тех. У. Н. Соколя: Montgomery 5-1838.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

3 ІТАЛІЙСЬКИХ НОВИН.

Маємо літо. Найбільш гарні дні, коли всі, в кого є трохи вільного, гроші, поспішають на море, в гори, в зелені ліси... Мав би бути в столиці та в великих містах, так званих "мертвях сезон", коли увесь політичний рух сплячить, а ті, хто не має можливості виходити, поглядають один на одного з нудним виглядом, не знаючи, що сказати, не надіючись щось почути...

Та цього року "мертвого сезону" нема. Істне віє, в праша, в туристичні русі, в пенсії міри — в усіх інших торговельних підприємствах, але зате в політиці — маємо величезний рух.

Читачі "Свободи" вже знають, що італійський "дуче" — Муссоліні взяв в свої руки два найважливіші міністерства — закордонних справ та справ корпоративних. Одного з бунтівних міністрів послав, а другого до Лондону (Гранді, що того року приїздив до Америки), а другого — Боттаца — покинув лише на спочинку.

Тепер, як доводиться, як п'ять інших послав за кордон, мають їхати до дому відпочивати, а який десяток інших буде примушений змінити місце свого перебування. В нас, у Римі, тільки й говорять що про ці дипломатичні зміни, бо вони свідчать непомітно про великий зворот в італійській закордонній політиці. Це, що вона виїждє, покинувши ніхто не знає, бо все те в руках, чи вірніше — в голові — одної людини, Муссоліні, який не любить багато говорити, але зате без перестанку щось робить. Та всі феліці, що до якихось великих змін, що можуть мати значення для цілої Європи, а може й для України, — такі припадє. Кажуть, ніби в осені Італія проголосить своє виступлення з Лігії Нації, яка коштує величезні гроші, викликає у людей марші надії і ті надії політично задовольняє, бо практично Лігія нічого не робить, баучи лише служливого зброєю в руках Франції для втримання в Європі існуючого стану речей, себто повновелення переможених бунтівних переможених та визисання їх без права. Ми, з нашого гіркого досвіду, знаємо, що такий стан річєй озна-

чає, бо й Україна знаходиться в таборі переможених, а історичний ворог, Польща — в стані переможця. Зрештою, колиб Італія дідала захотіла виступити з Лігії Нації, вона моглаб опертися на приклад Залучених Держав Америки, які, — дарма, що Вілсон був ініціатором Лігії Нації — не беручи участі в Лізі. За Італією пошлі Німеччина, Угорщина, Туреччина, що тільки-тільки увійшли до Лігії Нації. Такім чином прийшло до розвалу Лігії Нації, бо що малоб вона значити без Залучених Держав Америки, без Італії 4 Німеччини? Не треба забувати, що й Совіти стоять таксамо поза Лігою Нації.

Отже всі тут говорять про великі зміни в політиці. Де-хто чекає великих несподіванок. І цікаво відмітити, що тільки закінчення так безславно й безсідно конференції про розроблення, на котрій реальна пропозиція президента Гувера, що відразу знайшла безумовну підтримку з боку Італії, була залишена без наслідків — з огляду на опозицію Франції — зараз же почалися великі воєнні маневри в Італії з участю великих сил армії й флоту, морської й повітряної. В Німеччині таксамо генерал Шляйхер, токий міністр, вилетівши промову, в якій заявив, що Німеччина до Женєви більше не вернеться іншак, як на рівних правах з іншими, — а щоді розроблення не дішло, то й Німеччина буде узброювати свою маленьку армію якнайшвидше, після останнього слова техніки. А Німці техніку знають!

Немирний настрій в Європі! Стільки кричать і галасують про мир, про потребу розуміння, про необхідність загального об'єднання, що тим жарливіше підкреслюється загальне розкознення й розбрат. Економічний стан страшний, і виходу з нього не видно. Бо ніхто нікому не вірить, а всі лише чекають... Чого? Того теж ніхто не знає. Але всі чекають! І запитують один одного про кожний зустріч: "...Що нового?" А нового є багато! Кожний день приносить силу нових. Політичні ситу-

ації змінюються з незвичайною швидкістю, й у тих змінах наша українська справа кожногаразду випинає наверх в усіх політичних розрахунках. Кожен, хто бачить з собою, що він хочів потенціальної сили мабуть своє авторитеті. І вірте, сорок-міліонного народу, в котрому накопичилося стільки сплати за національну волю, стільки ненависті до своїх побителів. Але як до нього поїдуть? З ким говорити? Хто може рунити, що поведе за собою українські маси? Такі питання задають європейські

політичні діячі українським політичним діячам, і просять українська справа кожногаразду випинає наверх в усіх політичних розрахунках. Кожен, хто бачить з собою, що він хочів потенціальної сили мабуть своє авторитеті. І вірте, сорок-міліонного народу, в котрому накопичилося стільки сплати за національну волю, стільки ненависті до своїх побителів. Але як до нього поїдуть? З ким говорити? Хто може рунити, що поведе за собою українські маси? Такі питання задають європейські

Евген Ошакський.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

"ВІТАЙТЕ ПЕРШІЙ ПОЛЬСЬКІЙ РОБІТНИЧІЙ ЗІЗД В АМЕРИЦІ"

Напевно не один читач скаже, що "Свобода" вже того... Та цей наголовок узятий живцем з "Українських Шоденних Вістей" у Нью-Йорку. Отже українські робітники, коли ви в читачах "Шоденних", то поспішайте вітати "польських робітників". Вітайте отих "робітників", яких радянські брати тепер служать по різних польських поліцях, вивізнях, жан-дармерях, колонізують українські землі, творять різні розбійські організації "Спешальні" на українських землях і т. п. Вітайте, читачі "Шоденних", отих "польських робітників", котих в армії Галера завоювали Галичину для "великої Річпосполитої Польської".

Читачі "Шоденних" вітайте отих, котрі, колиб Польща обернулася в радянську республіку, малиб стати комерсантами в Варшаві на українських землях, що й тоді мають острівці в пресамі радянської Польщі, бо так хочє московські комуністичний інтерпретація. Вітайте тих, що замінюють польського орла на "рогатувіт" червоною зізду, будуть такими самі жан-дармери, визначними катками, колонізаторами та нищителями всього українського, яким вони тепер є на українських землях під Польщею, з білим орлом на лобі, та якими є червоні відорвучники Москви на Україні. "Вітайте їх", бо ті місяці, які посадили його на ті місяці? Та відповіди можна легко знати, коли пригадають, що вони шиють про розстріли голодних на Україні. "Шоденні" уважалиб свій акт, не відповідаючи пролетарській етиці, бо він загрожує гуманній!

НЕОДНАКОВА МІРКА.

Любай і блюдолиз ніколи не бачить вини свого пана. Його пан, найкращий, найдобрий і найсильніший, бо він своєму любаєви дає гарні блискучі шати й право лизати тарілки та додати всьє те, чого сам пан не зїсть. Отак і "українські" більшовики до небес піднісать добродійство більшовицької московської влади на Україні, яка розстрілює людей, що з голоду, "крадуть", себто ховають від грабунку влади свій власний хліб. Це, мовляв, розстрілюють "контрреволюціонери, вороги радянської влади", бо вони не хочуть умирати з голоду й мортити голодом своїх дітей в інтересах комуністичної влади.

А дивіться, скільки гніву виваляють "Шоденні" на людачину за те, що в Польщі зажадено в ті місяці визнати жєбрак за шматок украденого хліба. Шляхівцю справді бє обурення. Колиб воно було ширше, то й ми до нього приєдналиб. Дійсно, страшна це жорстокість, коли голодного звязать за крадіж хліба, який він допустився, щоб не вмерти з голоду. А коли розстрілюють за це саме голодного, то що тоді треба сказати про владу?

Шікає, як "Шоденні" написали, колиб у Хойніцях, де Ліхт засудили того жєбрак, що відповів комуністична влада, яка посадила його на ті місяці? Та відповіди можна легко знати, коли пригадають, що вони шиють про розстріли голодних на Україні. "Шоденні" уважалиб свій акт, не відповідаючи пролетарській етиці, бо він загрожує гуманній!

ПРОВОКУЮТЬ РЕВОЛЮЦІЮ?

В Іспанії стався монархічний контр-революційний вибух. Іспанські генерали відіграли роль російського Корнілова, що своїм виступом поклає початок наближенню більшовицької до влади. Іспанію може вратувати від червоної контр-революції й зберегти в ній демократичну республіку тільки те, що на чолі цієї республіки не буде стояти така персونا, яка стояла в Росії в особі Керенського. Це була людина гриміх фраз, пози, обіцянок і погроз, а разом з тим російського "нічавеноданія".

Закон історії такий, що кожда екстрема в одну сторону викликає негайно реакцію з другої сторони. Коли Іспанія похиталась від затримати рівновагу й зберегти демократичну республіку, то вона буде швидкою країною, бо чи то монархічна реакція зправа, чи комуністична реакція зліва — неминуче залє всьє Іспанію кров'ю й утопить у крові свободу народу.

НАУКА ІДЕ ВПЕРЕД.

Сьогодні буде затямний сонця, яке бачитиме Північна Америка. Мислячи опиниться між сонцем і землею та своєю тією покриве вушє смугу землі. Колиб-та затямний сонця було цілою катастрофою для людей. Палани "винни" у цьому нещасті "ріжних" від "чарівників, злощасних" і т. д.

А тепер наука пішла туди вперед, що вона на сотки років наперед точно передсказує, не буде це винне й коли. Та не всі люди знають ці здобутки науки. Навенше це три четвєртини людства й допнєть не мають про не природне знанє. Отак у всьому. Люди знають багато тайн природи й ріжних явищ, та не так багато людей знають їх. Для просвіти це є широке й безмежне поле праці.

Ніякий культурний наріз не може обійтись без шкільного Товариства, яке в національній державі стає кайтеною державно-освітнього апарату, а в приватній — доповнює її забезпечення чим неможливо в одній роботі. Сільськогосподарське значення для бездержавного українського народу має "Рідна Школа" в старому краю! Пам'ятаймо на це!

НА ТАТАРСЬКИМ ШЛЯХУ.

— Ви могли би бути у ньо, хочє Аділеви зробити якого же зватра в полудне, та на дорозі до нього, майже під півноч, його хати є велика перешкода. Того перешкода є у нас його суперника Булая. У нас Булаєв по скідані бою ріки Саданька, у нас Булаєв праві. Шобі власні зайти до Аділя, треба пройти через улас Булая, очевидно маючи його дозвіл. Хоті не має того дозволу, мусить обходити дуже далеко дорозою бат, на північ і на південь від Булаєвого уласу. Та маршарка тревала би пару днів. Лучи так проти волі Булая, ви могли би впасти в засідку, заставлену людьми Булая на його потайний приказ.

— Як гадаю, що Булай, хоч він каже, що він ворог Аділя, не вийде заганяти дорозу до бєй цілої орди. Чекає Аділя є також зверхником Булая, — замітив Ярнович.

— Явно не заганяти, — відповів Татарин. — Та все-таки, хоч хочє пройти через його улас, то худув він не йшов, мусить мати дозвіл Булая і за сей дозвіл мусить заплатити. — Я можу заплатити і заплата, — сказав Ярнович. — Хоч заплатите, то він не вараз дасть вам дозвіл їхати далі, до його бєй... Найліпше є платити йому той, що його дасть доміркувати, що

дорогу заступити ім сильний відділ їздців, який, бачучи з уласу, що надіждатись ксьч худу, вивих ім назустріч. З цілою товариством найшєше у уласі по татарських балаках Запривода. Він промовив до татарського отамана:

— Ми приїхали до Булая, бєя просити його помочи в одній, для нас дуже важкій справі. Ми маємо грамоти, добу башів палишаджа, які нам дозволяють їздити по всіх його землях і ніки нам обезпечують повну безпеку. Та ми знаємо, що палишаджа палишаджа, в бєйку бєй є не обмеженим законом. Тому й ми приїхали просити Булая-бєя, щоб він дозволив нам в своїм уласі переночувати і шоби завтра ра, не допустив нас перед свої жєні орди.

Товариш Запривода зідзвувало, що він Булая бєз бєм, хоч нає дуже добре, що кінєм сє орди є Аділя. І Татарин дивувался, слухаючи. Отаман спитав:

— Відики ви надіхали, що не знаєте, як звєтєся наш бєй? Нашим бєєм став середувчий син бєйшика Мамбет-бєй, коли вмер найстарший його син, — Таааа! — Запривода спитав, будьботи здогадувати й обурений. Я не забуваю, який по способом може статися... Та... я не маю права втручатися в справи орди, до якої не належу... Хоч тай пан не є бєєм над цілою ордою, хоч він повинен би бути, то все-таки він у своїм уласі є все

сильним паном. Ми хочемо йому поклонитися, передати гостинця і просити помочи. — За мною! — крикнув у уласі і пустився назад до уласу.

Ційний той похід зупинився перед найбільшим шатром. Отаман приказав подорожником стояти перед шатром, бо він їде їх приїзд оголосити Булаєву. Отаман увійшов у шатро, товариство стояло перед шатром, окружене Татаринами.

— Чи ви забули, як назірно Булая назвали бєєм? — спитав Вірменин Запривода. — Нарошно! — відповів Запривода сміючись. — Татарин уявляв, що як так думаю. Тепер він все дословно переповість Булаєву. Булай буде для нас ласкавийшій, думаючи, що ми його уважаємо за достойнішого бєй бєм, ніж знаменитого бєйшика Аділя.

Довго вони стояли, заки отаман вийшов і сказав:

— Булай-бєй зараз хочє бачити вас і спитати, кого ви сюди приїхали. Увійдіть! — Всі? — спитав Асангуля, — чи тільки той, що їде до вашої орди? Бо ми думали помічники того одишляхатися. Я тільки купець, посередник. Отсєй о, є, я знаю, за підкупом, бо він сам по татарській ліри трохи розуміє, та не балакає. — Як так, то нехай увійде шляхатки й його перекладає. Ярнович і Запривода позіскакували з коней і увійшли

в шатро. Під задоволюю сідла Татарин з кудлатою, вже сивавою бородою, в одній руці держав довгий і крутий цибух. Відно любава стояла перед ним. Главу грізно підгостєй і спитав:

— Хто ви і чого хочєте? Перший промовив Запривода. Повторив се, що вже сказав бат отаманови, тільки вже не називавчи Булая бєєм. До повторного додав:

— Отсєй старий православний шляхатик, що, будучи довгі роки сумьєжником вашої орди, бо його хутір зараз за Яргориком, ніколи не скривив жалості Татарина. Він єв був для них добрим сусідом. Татарин не добре впамятає його. Аділя-бєй, що коли не був бєєм, захищав дошку старого, і мабуть привів її з собою сюди. Старий їде, шоби свою дошку відняти і винушити.

— Спитай його, чого він з тим прийшов до мене, коли то не в їхнопа його дитині і той дітки у мене нема? — Скажи йому, — Ярнович зараз відповів, розуміючи питання, — що бєй його дозволу, мені тяжко дістатися до Аділя.

Запривода, котрий ліпше знав, з чим балакає, відповів: — То дєбє він прийшов, бо знає, що ти, як найстарший, на жалі, ніж лігати, стерпівши в орді, маєш найбільший вплив. Тебє повинні слухати єв молодики, хоч би були

— Терплю! Не каже, бо може попустувати. Вже те, що він нам прихильний. Поміг би нам хочби на те, шоби Аділеви дошкунати.

— Колиб бо все те дуже протягалося! — Терплю! Ліпше пізно, як ніколи.

— Лише терплю, тай терплю! Сей терпєць готов на ніч скінчитися.

Татарин завіз їх до невеликого шатра, накритого кіньськими шкурами. Татарин стьгає з коней воки, заєсли до шатра і коні забрали.

— Булай прийня нас згідно до прихильності, як я раніше надієвся, — сказав Запривода, коли всі три вже були самі в шатрі.

— Він вже знає, чого ми приїхали? — спитав Асангуля.

— Знає, — відповів Запривода. — Він дуже задоволив. Аділя втомив би в лощі воки, бо сам хотів би стати бєєм. Тепер сердить його те, що у себе не має давніших татарських гарно, як та, котру тепер привіз сюди, Аділя.

— Булай-єдики знає, що та ділчана така гарна? — Булаєв Аділя і бачив її. — Запривода шепнула голосно. Нахилившись до вуха Вірменина шепнув так, шоби Ярнович не чув. — І залюбився! (Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

ПОЗІВІ КІРПЕНКО О. І. ПОЗІВІ

ПОЗІР! КЛІВЛЕНД, О., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
БРАТСТВО СВ. ПЕТРА І ПАВЛА, ВІД. 102
— КЛАНТОН —
 30-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ
СВОГО ІСТНОВАННЯ
В ПОНЕДІЛОК, ДНІЯ 5-ГО ВЕРЕСНЯ (СЕРПЕНЬ) 1932 Р.
НА ЛЕЙБОРДЕЙ.

ОТСІ ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПРОДАЄТЬСЯ ПО ЗНИЖЕННІ ЦІНИ:

ВІДДАМАКИ АБО ІЛЮСТРАЦІЇ КОБЗАР Т. Шевченка з дуже гарними ілюстраціями, виданіи артистом А. Г. Састыновою. Формат книжки 14x17. В паперовій оправі \$3,50. Терп **\$2,00**

В паперовій оправі \$4,50. Терп **\$3,00**

В гарній лужковій оправі \$6,00. Терп **\$3,50**

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 707, опрацьований. Ціна \$2,50. Терп **1,75**

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 309, видання Українського Слова. Ціна \$1,50. Терп **1,00**

КОБЗАР ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в гарній оправі Ціна \$8,50. Терп **5,00**

КОБЗАР ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5-ох томах, записки Ціна \$10. Терп **7,50**

Всюди існують магазини, заможники, в кожній торговельній кімнаті

також і в кожній українській хаті.
Замовлення разом з належністю слати до:
"SVOBODA"

УЧЬТЕСЬ АНГЛИЙСКОГО МОВИ

Ако ви не знаете по английски говорите, так сейчас беритесь до-на-чало изучать как трохи разговаривать, так ставитесь добре ома-ти английскому мови. — Юничеке подможемо спис словаря и 1 шаруничи, може поможемо в наузи английской мови, котры можемо нубити в кие-льоху в Соединении.

УЧЕНИЕ УКРАИНСКО-АНГЛИЙСКОГО ПРОВІДНИК! Самоку Тауиче.

1 Словари: для выучения чинити, писати і провадити по английск-у попорядку розклясти английскі слова. Іх чини Іванов Платоніч укр. англ. і англ. укр. словар. Провідник обняме 368 стор. 2,00

2 Словари: для выучения чинити, писати і провадити по украинск-у попорядку розклясти украинскі слова. Іх чини Іванов Платоніч англ. укр. і укр. англ. словар. Провідник обняме 368 стор. 2,50

В гарній полатонічній оправі — 1,00

3 ОВІДНИК 240 сторін, без словарів. вичитавля 1,00

4 ОВІДНИК 240 сторін, без словарів. вичитавля 1,00

5 ОВІДНИК 240 сторін, без словарів. вичитавля 1,00

[illegible]

ний подорожник і завіз до вали тих кілька молодих літ

Мартениха розплакалася, ли-
це скрила в запасці.

Невеск сказав:
— Шож я тепер піchnу?
Мартен спитав:
— То ти її чоловік?
Невеск відповів:
— Та я!
— Я ляну на себе й замовкн.
Мартен прихилився літям.
Невеск сказав:
— Під кошином, як побачили за-
глану неньку, її собі розре-
зали під несеса, а немовля,
що його держала на руках
старша Мартенівна, пиццало
пронизиво, наче фальшивою
дудкою.

— То ходімо — сказав — треба поладити справу.

Мартен пустив жінку та глянув на свої дві дочки. А мати сказала до них:

— Таж поцілуйте вашого тата.

Підійшли обидві дочки, обіймали тата, а він їм казав:

Боженку, як підросав:
Певеск повтори:
— Шож мені тепер робити?
Мартен, збентежений, також
знав, що йому почати. Вкін-
ці сказав:
— Я зроблю, як ти хочеш.
Я хочу твоєї кривди. Однак

хатоно то таякка справа. Я Оба мушину вишли разом
до двоє дітей, ти троє, я з хати.
кожен лишиться при своєму. Як переходили біля коршми,
Мати — ба, не знати, чи Левеск спитався:
— А жобє так по чарсчці?
— Та я не від того — сказав
що ти скажеш. Однече хато
аже моя, бо її лишив
мій батько: тут є папери
увійши в коршму, ще пус-

Мартениха весь час плакала, дивалася тихо, лице скрила в свій запасці. Дві старші дівчини підійшли помало та непокійно, приглядалися батькові.

— Що ж почати?
Левескові прийшла думка до
голови:
— Ходімо до священика, він
же розсудить.
Мартен підвівся, а як підій-

шов до жінки, кинулася йому на шию та хлипала:

— Мій чоловік! Мартен, мій бідний Мартен! То ти вернувся!

Обняла його під впливом

**ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.**

Естебан опинився сам у джунглях. Він капався жалю, бою не лише зовнішніх хазот, а й дивинню. Заздрість його мучила й він укладав план, як позбутися своїх товаришів. Несподівано він опинився на широкій прогадині ліса. Зі здивуванням Естебан побачив перед собою кілька коренів вояків, які були йому незнайомі. Він відразу забув, що длавав з себе Тарзані, бо жоді спаранжувалі його мозку. Думає, що потягує на лодіюлі.